

Temat: Wskaźniki giełdowe.

Polecenia:

1. Wymień mierniki, informujące inwestorów giełdowych o tempie i wielkości zmian zachodzących na giełdzie.

2. Wyjaśnij pojęcia:

a. hossa

b. bessy

Załącznik: skan podręcznika PP str.114-116.

3.6. Wskaźniki giełdowe

Inwestorzy giełdowi są zainteresowani głównie tym, jak w danym dniu wygląda sytuacja na giełdzie. Właściwa ocena takiej sytuacji wymaga podstawowej wiedzy o miernikach, w jakich jest wyrażone tempo i wielkość zmian zachodzących na giełdzie.

ceduła

Po zakończeniu każdej sesji giełdowej, czyli rozliczeniu transakcji kupna-sprzedaży papierów wartościowych w ciągu dnia, jest publikowana **ceduła** - wykaz zawierający oficjalne informacje o kursach poszczególnych papierów wartościowych (walorów) i obrotach nimi na giełdzie. Ma ona dostarczyć inwestorom jak najwięcej informacji pomocnych w podejmowaniu decyzji i ocenie atrakcyjności poszczególnych papierów wartościowych.

Inwestorzy analizują między innymi takie wskaźniki jak cena/zysk (C/Z) i cena/wartość księgowa (C/Wk).

Wskaźnik cena/zysk (C/Z) informuje o stosunku ceny jednej akcji do zysku na nią przypadającego, który dane przedsiębiorstwo osiągnęło w ostatnim roku. Jeżeli cena akcji wynosi na przykład 20 zł, a spółka wypracowała 4 zł zysku na jedną akcję, to C/Z będzie wynosił 5. Wskaźnik C/Z można interpretować jako cenę, którą należy zapłacić za każdą złotówkę zysku firmy, czyli jeżeli wskaźnik wynosi 5, to za każdą złotówkę zysku spółki inwestor płaci 5 zł. Inne rozumienie wskaźnika to liczba lat, po których zwróci się zakup papierów wartościowych przy założeniu, że spółka będzie wypracowywała w przyszłości zyski w takiej samej wysokości, co przez okres ostatniego roku. Jeżeli wskaźnik C/Z jest wysoki, to akcje spółki są zbyt drogie lub inwestorzy spodziewają się, że spółka przyniesie zyski w przyszłości.

Wskaźnik cena/wartość księgowa (C/Wk) informuje o stosunku wartości rynkowej spółki, wynikającej z cen akcji na giełdzie, do kapitałów własnych, czyli wartości księgowej przedsiębiorstwa wynikającej z wartości jego majątku. Pokazuje on, ile należy zapłacić za 1 zł majątku spółki. Wskaźnik C/Wk wynoszący 0,3 oznacza, że za każdą złotówkę majątku przedsiębiorstwa należy zapłacić 30 gr, co teoretycznie jest dość atrakcyjną ceną. Niskie C/Wk może również świadczyć o tym, że spółka ma kłopoty finansowe i dlatego jej akcje są tak tanie w stosunku do majątku, jakim ona dysponuje. Wysoka wartość C/Wk może wynikać z faktu, że inwestorzy się spodziewają, iż w przyszłości firma będzie się dobrze rozwijała, a jej zyski wzrosną.

indeksy

Dla ułatwienia odczytu zmian na rynku, giełdy wyliczają własne wskaźniki zwane **indeksami**. Wyrażają one zmianę cen akcji spółek notowanych w czasie sesji giełdowej informując inwestorów o tendencjach, jakie aktualnie panują na rynku. Obrazuje to rentowność inwestowania w określoną grupę spółek, na podstawie których obliczany jest dany indeks giełdowy. Poza funkcją informacyjną indeksy pełnią funkcję tzw. portfela wzorcowego, czyli umożliwiają porównanie inwestorom rentowności własnych inwestycji w określoną grupę spółek z wzorcowym indeksem dotyczącym tej grupy firm.

Wyróżniamy indeksy dochodowe i cenowe. Przy obliczaniu indeksu dochodowego bierze się pod uwagę zmianę cen spółek notowanych na danym rynku giełdowym z uwzględnieniem dochodów z prawa poboru i dywidend wynikających z posiadanych akcji. Dają one obraz dochodów inwestorów, którzy kupiliby akcje wchodzące w skład danego indeksu. Do najważniejszych indeksów

dochodowych zalicza się WIG, cenowe obliczane są jedynie w ich skład, nie uwzględniają bardziej znanych zalicza się W

Indeksy dochodowe

WIG czyli Warszawski Indeks wszystkich spółek spełniających będących w obrocie giełdowym udział w indeksie jest weryfikacji WIG jednej spółki nie może przeli narodowej nie może być większą ogólną tendencją na rynku giełdowym

WIG jest podstawowym wskaźnikiem w Warszawie. 16 kwietnia 1991 roku osiągnął 1000 punktów. W styczniu 2011 roku WIG wyniósł 10000 punktów. Nie oznacza to jednak, że giełda i przetrzymała je do stycznia 2011 roku. W tym czasie wartość jej indeksu wzrosła kilkakrotnie. W styczniu 2011 roku wartość indeksu WIG była 10000 punktów, a w styczniu 2000 roku wynosiła 1000 punktów. W tym czasie giełda istnieją również znane indeksy WIG miały miejsce w latach 1991-1992, 1997-1998, 2000-2001, 2008-2009, 2010-2011, 2014-2015, 2016-2017, 2018-2019, 2020-2021, 2022-2023, 2024-2025, 2026-2027, 2028-2029, 2030-2031, 2032-2033, 2034-2035, 2036-2037, 2038-2039, 2040-2041, 2042-2043, 2044-2045, 2046-2047, 2048-2049, 2050-2051, 2052-2053, 2054-2055, 2056-2057, 2058-2059, 2060-2061, 2062-2063, 2064-2065, 2066-2067, 2068-2069, 2070-2071, 2072-2073, 2074-2075, 2076-2077, 2078-2079, 2080-2081, 2082-2083, 2084-2085, 2086-2087, 2088-2089, 2090-2091, 2092-2093, 2094-2095, 2096-2097, 2098-2099, 2100-2101, 2102-2103, 2104-2105, 2106-2107, 2108-2109, 2110-2111, 2112-2113, 2114-2115, 2116-2117, 2118-2119, 2120-2121, 2122-2123, 2124-2125, 2126-2127, 2128-2129, 2130-2131, 2132-2133, 2134-2135, 2136-2137, 2138-2139, 2140-2141, 2142-2143, 2144-2145, 2146-2147, 2148-2149, 2150-2151, 2152-2153, 2154-2155, 2156-2157, 2158-2159, 2160-2161, 2162-2163, 2164-2165, 2166-2167, 2168-2169, 2170-2171, 2172-2173, 2174-2175, 2176-2177, 2178-2179, 2180-2181, 2182-2183, 2184-2185, 2186-2187, 2188-2189, 2190-2191, 2192-2193, 2194-2195, 2196-2197, 2198-2199, 2200-2201, 2202-2203, 2204-2205, 2206-2207, 2208-2209, 2210-2211, 2212-2213, 2214-2215, 2216-2217, 2218-2219, 2220-2221, 2222-2223, 2224-2225, 2226-2227, 2228-2229, 2230-2231, 2232-2233, 2234-2235, 2236-2237, 2238-2239, 2240-2241, 2242-2243, 2244-2245, 2246-2247, 2248-2249, 2250-2251, 2252-2253, 2254-2255, 2256-2257, 2258-2259, 2260-2261, 2262-2263, 2264-2265, 2266-2267, 2268-2269, 2270-2271, 2272-2273, 2274-2275, 2276-2277, 2278-2279, 2280-2281, 2282-2283, 2284-2285, 2286-2287, 2288-2289, 2290-2291, 2292-2293, 2294-2295, 2296-2297, 2298-2299, 2300-2301, 2302-2303, 2304-2305, 2306-2307, 2308-2309, 2310-2311, 2312-2313, 2314-2315, 2316-2317, 2318-2319, 2320-2321, 2322-2323, 2324-2325, 2326-2327, 2328-2329, 2330-2331, 2332-2333, 2334-2335, 2336-2337, 2338-2339, 2340-2341, 2342-2343, 2344-2345, 2346-2347, 2348-2349, 2350-2351, 2352-2353, 2354-2355, 2356-2357, 2358-2359, 2360-2361, 2362-2363, 2364-2365, 2366-2367, 2368-2369, 2370-2371, 2372-2373, 2374-2375, 2376-2377, 2378-2379, 2380-2381, 2382-2383, 2384-2385, 2386-2387, 2388-2389, 2390-2391, 2392-2393, 2394-2395, 2396-2397, 2398-2399, 2400-2401, 2402-2403, 2404-2405, 2406-2407, 2408-2409, 2410-2411, 2412-2413, 2414-2415, 2416-2417, 2418-2419, 2420-2421, 2422-2423, 2424-2425, 2426-2427, 2428-2429, 2430-2431, 2432-2433, 2434-2435, 2436-2437, 2438-2439, 2440-2441, 2442-2443, 2444-2445, 2446-2447, 2448-2449, 2450-2451, 2452-2453, 2454-2455, 2456-2457, 2458-2459, 2460-2461, 2462-2463, 2464-2465, 2466-2467, 2468-2469, 2470-2471, 2472-2473, 2474-2475, 2476-2477, 2478-2479, 2480-2481, 2482-2483, 2484-2485, 2486-2487, 2488-2489, 2490-2491, 2492-2493, 2494-2495, 2496-2497, 2498-2499, 2500-2501, 2502-2503, 2504-2505, 2506-2507, 2508-2509, 2510-2511, 2512-2513, 2514-2515, 2516-2517, 2518-2519, 2520-2521, 2522-2523, 2524-2525, 2526-2527, 2528-2529, 2530-2531, 2532-2533, 2534-2535, 2536-2537, 2538-2539, 2540-2541, 2542-2543, 2544-2545, 2546-2547, 2548-2549, 2550-2551, 2552-2553, 2554-2555, 2556-2557, 2558-2559, 2560-2561, 2562-2563, 2564-2565, 2566-2567, 2568-2569, 2570-2571, 2572-2573, 2574-2575, 2576-2577, 2578-2579, 2580-2581, 2582-2583, 2584-2585, 2586-2587, 2588-2589, 2590-2591, 2592-2593, 2594-2595, 2596-2597, 2598-2599, 2600-2601, 2602-2603, 2604-2605, 2606-2607, 2608-2609, 2610-2611, 2612-2613, 2614-2615, 2616-2617, 2618-2619, 2620-2621, 2622-2623, 2624-2625, 2626-2627, 2628-2629, 2630-2631, 2632-2633, 2634-2635, 2636-2637, 2638-2639, 2640-2641, 2642-2643, 2644-2645, 2646-2647, 2648-2649, 2650-2651, 2652-2653, 2654-2655, 2656-2657, 2658-2659, 2660-2661, 2662-2663, 2664-2665, 2666-2667, 2668-2669, 2670-2671, 2672-2673, 2674-2675, 2676-2677, 2678-2679, 2680-2681, 2682-2683, 2684-2685, 2686-2687, 2688-2689, 2690-2691, 2692-2693, 2694-2695, 2696-2697, 2698-2699, 2700-2701, 2702-2703, 2704-2705, 2706-2707, 2708-2709, 2710-2711, 2712-2713, 2714-2715, 2716-2717, 2718-2719, 2720-2721, 2722-2723, 2724-2725, 2726-2727, 2728-2729, 2730-2731, 2732-2733, 2734-2735, 2736-2737, 2738-2739, 2740-2741, 2742-2743, 2744-2745, 2746-2747, 2748-2749, 2750-2751, 2752-2753, 2754-2755, 2756-2757, 2758-2759, 2760-2761, 2762-2763, 2764-2765, 2766-2767, 2768-2769, 2770-2771, 2772-2773, 2774-2775, 2776-2777, 2778-2779, 2780-2781, 2782-2783, 2784-2785, 2786-2787, 2788-2789, 2790-2791, 2792-2793, 2794-2795, 2796-2797, 2798-2799, 2800-2801, 2802-2803, 2804-2805, 2806-2807, 2808-2809, 2810-2811, 2812-2813, 2814-2815, 2816-2817, 2818-2819, 2820-2821, 2822-2823, 2824-2825, 2826-2827, 2828-2829, 2830-2831, 2832-2833, 2834-2835, 2836-2837, 2838-2839, 2840-2841, 2842-2843, 2844-2845, 2846-2847, 2848-2849, 2850-2851, 2852-2853, 2854-2855, 2856-2857, 2858-2859, 2860-2861, 2862-2863, 2864-2865, 2866-2867, 2868-2869, 2870-2871, 2872-2873, 2874-2875, 2876-2877, 2878-2879, 2880-2881, 2882-2883, 2884-2885, 2886-2887, 2888-2889, 2890-2891, 2892-2893, 2894-2895, 2896-2897, 2898-2899, 2900-2901, 2902-2903, 2904-2905, 2906-2907, 2908-2909, 2910-2911, 2912-2913, 2914-2915, 2916-2917, 2918-2919, 2920-2921, 2922-2923, 2924-2925, 2926-2927, 2928-2929, 2930-2931, 2932-2933, 2934-2935, 2936-2937, 2938-2939, 2940-2941, 2942-2943, 2944-2945, 2946-2947, 2948-2949, 2950-2951, 2952-2953, 2954-2955, 2956-2957, 2958-2959, 2960-2961, 2962-2963, 2964-2965, 2966-2967, 2968-2969, 2970-2971, 2972-2973, 2974-2975, 2976-2977, 2978-2979, 2980-2981, 2982-2983, 2984-2985, 2986-2987, 2988-2989, 2990-2991, 2992-2993, 2994-2995, 2996-2997, 2998-2999, 3000-3001, 3002-3003, 3004-3005, 3006-3007, 3008-3009, 3010-3011, 3012-3013, 3014-3015, 3016-3017, 3018-3019, 3020-3021, 3022-3023, 3024-3025, 3026-3027, 3028-3029, 3030-3031, 3032-3033, 3034-3035, 3036-3037, 3038-3039, 3040-3041, 3042-3043, 3044-3045, 3046-3047, 3048-3049, 3050-3051, 3052-3053, 3054-3055, 3056-3057, 3058-3059, 3060-3061, 3062-3063, 3064-3065, 3066-3067, 3068-3069, 3070-3071, 3072-3073, 3074-3075, 3076-3077, 3078-3079, 3080-3081, 3082-3083, 3084-3085, 3086-3087, 3088-3089, 3090-3091, 3092-3093, 3094-3095, 3096-3097, 3098-3099, 3100-3101, 3102-3103, 3104-3105, 3106-3107, 3108-3109, 3110-3111, 3112-3113, 3114-3115, 3116-3117, 3118-3119, 3120-3121, 3122-3123, 3124-3125, 3126-3127, 3128-3129, 3130-3131, 3132-3133, 3134-3135, 3136-3137, 3138-3139, 3140-3141, 3142-3143, 3144-3145, 3146-3147, 3148-3149, 3150-3151, 3152-3153, 3154-3155, 3156-3157, 3158-3159, 3160-3161, 3162-3163, 3164-3165, 3166-3167, 3168-3169, 3170-3171, 3172-3173, 3174-3175, 3176-3177, 3178-3179, 3180-3181, 3182-3183, 3184-3185, 3186-3187, 3188-3189, 3190-3191, 3192-3193, 3194-3195, 3196-3197, 3198-3199, 3200-3201, 3202-3203, 3204-3205, 3206-3207, 3208-3209, 3210-3211, 3212-3213, 3214-3215, 3216-3217, 3218-3219, 3220-3221, 3222-3223, 3224-3225, 3226-3227, 3228-3229, 3230-3231, 3232-3233, 3234-3235, 3236-3237, 3238-3239, 3240-3241, 3242-3243, 3244-3245, 3246-3247, 3248-3249, 3250-3251, 3252-3253, 3254-3255, 3256-3257, 3258-3259, 3260-3261, 3262-3263, 3264-3265, 3266-3267, 3268-3269, 3270-3271, 3272-3273, 3274-3275, 3276-3277, 3278-3279, 3280-3281, 3282-3283, 3284-3285, 3286-3287, 3288-3289, 3290-3291, 3292-3293, 3294-3295, 3296-3297, 3298-3299, 3300-3301, 3302-3303, 3304-3305, 3306-3307, 3308-3309, 3310-3311, 3312-3313, 3314-3315, 3316-3317, 3318-3319, 3320-3321, 3322-3323, 3324-3325, 3326-3327, 3328-3329, 3330-3331, 3332-3333, 3334-3335, 3336-3337, 3338-3339, 3340-3341, 3342-3343, 3344-3345, 3346-3347, 3348-3349, 3350-3351, 3352-3353, 3354-3355, 3356-3357, 3358-3359, 3360-3361, 3362-3363, 3364-3365, 3366-3367, 3368-3369, 3370-3371, 3372-3373, 3374-3375, 3376-3377, 3378-3379, 3380-3381, 3382-3383, 3384-3385, 3386-3387, 3388-3389, 3390-3391, 3392-3393, 3394-3395, 3396-3397, 3398-3399, 3400-3401, 3402-3403, 3404-3405, 3406-3407, 3408-3409, 3410-3411, 3412-3413, 3414-3415, 3416-3417, 3418-3419, 3420-3421, 3422-3423, 3424-3425, 3426-3427, 3428-3429, 3430-3431, 3432-3433, 3434-3435, 3436-3437, 3438-3439, 3440-3441, 3442-3443, 3444-3445, 3446-3447, 3448-3449, 3450-3451, 3452-3453, 3454-3455, 3456-3457, 3458-3459, 3460-3461, 3462-3463, 3464-3465, 3466-3467, 3468-3469, 3470-3471, 3472-3473, 3474-3475, 3476-3477, 3478-3479, 3480-3481, 3482-3483, 3484-3485, 3486-3487, 3488-3489, 3490-3491, 3492-3493, 3494-3495, 3496-3497, 3498-3499, 3500-3501, 3502-3503, 3504-3505, 3506-3507, 3508-3509, 3510-3511, 3512-3513, 3514-3515, 3516-3517, 3518-3519, 3520-3521, 3522-3523, 3524-3525, 3526-3527, 3528-3529, 3530-3531, 3532-3533, 3534-3535, 3536-3537, 3538-3539, 3540-3541, 3542-3543, 3544-3545, 3546-3547, 3548-3549, 3550-3551, 3552-3553, 3554-3555, 3556-3557, 3558-3559, 3560-3561, 3562-3563, 3564-3565, 3566-3567, 3568-3569, 3570-3571, 3572-3573, 3574-3575, 3576-3577, 3578-3579, 3580-3581, 3582-3583, 3584-3585, 3586-3587, 3588-3589, 3590-3591, 3592-3593, 3594-3595, 3596-3597, 3598-3599, 3600-3601, 3602-3603, 3604-3605, 3606-3607, 3608-3609, 3610-3611, 3612-3613, 3614-3615, 3616-3617, 3618-3619, 3620-3621, 3622-3623, 3624-3625, 3626-3627, 3628-3629, 3630-3631, 3632-3633, 3634-3635, 3636-3637, 3638-3639, 3640-3641, 3642-3643, 3644-3645, 3646-3647, 3648-3649, 3650-3651, 3652-3653, 3654-3655, 3656-3657, 3658-3659, 3660-3661, 3662-3663, 3664-3665, 3666-3667, 3668-3669, 3670-3671, 3672-3673, 3674-3675, 3676-3677, 3678-3679, 3680-3681, 3682-3683, 3684-3685, 3686-3687, 3688-3689, 3690-3691, 3692-3693, 3694-3695, 3696-3697, 3698-3699, 3700-3701, 3702-3703, 3704-3705, 3706-3707, 3708-3709, 3710-3711, 3712-3713, 3714-3715, 3716-3717, 3718-3719, 3720-3721, 3722-3723, 3724-3725, 3726-3727, 3728-3729, 3730-3731, 3732-3733, 3734-3735, 3736-3737, 3738-3739, 3740-3741, 3742-3743, 3744-3745, 3746-3747, 3748-3749, 3750-3751, 3752-3753, 3754-3755, 3756-3757, 3758-3759, 3760-3761, 3762-3763, 3764-3765, 3766-3767, 3768-3769, 3770-3771, 3772-3773, 3774-3775, 3776-3777, 3778-3779, 3780-3781, 3782-3783, 3784-3785, 3786-3787, 3788-3789, 3790-3791, 3792-3793, 3794-3795, 3796-3797, 3798-3799, 3800-3801, 3802-3803, 3804-3805, 3806-3807, 3808-3809, 3810-3811, 3812-3813, 3814-3815, 3816-3817, 3818-3819, 3820-3821, 3822-3823, 3824-3825, 3826-3827, 3828-3829, 3830-3831, 3832-3833, 3834-3835, 3836-3837, 3838-3839, 3840-3841, 3842-3843, 3844-3845, 3846-3847, 3848-3849, 3850-3851, 3852-3853, 3854-3855, 3856-3857, 3858-3859, 3860-3861, 3862-3863, 3864-3865, 3866-3867, 3868-3869, 3870-3871, 3872-3873, 3874-3875, 3876-3877, 3878-3879, 3880-3881, 3882-3883, 3884-3885, 3886-3887, 3888-3889, 3890-3891, 3892-3893, 3894-3895, 3896-3897, 3898-3899, 3900-3901, 3902-3903, 3904-3905, 3906-3907, 3908-3909, 3910-3911, 3912-3913, 3914-3915, 3916-3917, 3918-3919, 3920-3921, 3922-3923, 3924-3925, 3926-3927, 3928-3929, 3930-3931, 393

dochodowych zalicza się WIG, NCIndex i indeksy sektorowe. Natomiast indeksy cenowe obliczane są jedynie na podstawie zmian cen walorów wchodzących w ich skład, nie uwzględniając dochodów z dywidend i praw poboru. Do najbardziej znanych zalicza się WIG20, mWIG40, sWIG80.

Indeksy dochodowe

WIG czyli Warszawski Indeks Giełdowy, jest ustalany na podstawie notowań wszystkich spółek spełniających pewne kryteria co do wartości i liczby akcji będących w obrocie giełdowym. Obejmuje zmienną liczbę spółek, a ich liczba i udział w indeksie jest weryfikowana na koniec każdego kwartału. Wpływ na WIG jednej spółki nie może przekroczyć 10%, a udział jednego sektora gospodarki narodowej nie może być większy niż 30%. Zmiany wartości WIG przedstawiają ogólną tendencją na rynku giełdowym.

WIG jest podstawowym wskaźnikiem istniejącym od powstania giełdy w Warszawie. 16 kwietnia 1991 roku jego wartość początkowa została ustalona na 1000 punktów. W styczniu 2012 roku jego wartość przekraczała 39 000 punktów. Nie oznacza to jednak, że każdy kto kupił akcje pierwszego dnia istnienia giełdy i przetrzymał je do stycznia 2012 roku zwiększył prawie czterdziestokrotnie wartość swojego majątku, gdyż takie obliczenia nie uwzględniają inflacji, która w znacznym stopniu uszczupla zyski. Poza ewentualnymi wzrostami na giełdzie istnieją również znaczne spadki indeksów. Największe spadki indeksu WIG miały miejsce w latach 1994-1995, gdy jego wartość spadła prawie o 75%. Podobna sytuacja miała miejsce w czasie kryzysu w latach 2007-2009 gdy WIG stracił prawie 70% wartości. Dlatego choć inwestowanie na giełdzie w długim okresie zazwyczaj przynosi zyski, to jednak inwestując w akcje należy się liczyć z tym, że tej wysokości straty będą dotyczyć inwestorów co kilka lat.

NCIndex jest indeksem spółek notowanym na rynku NewConnect i podobnie do WIG jest indeksem dochodowym.

Wskaźniki sektorowe są dochodowymi indeksami obejmującymi wybrane spółki z danego sektora gospodarki narodowej wchodzące w skład indeksu WIG. Dotyczą wybranych branż, na przykład paliwowej, spożywczej czy telekomunikacyjnej. Ich zmiany umożliwiają inwestorom ocenę sytuacji w danym segmencie gospodarki.

Indeksy cenowe

WIG20 uwzględnia tylko dwadzieścia największych firm notowanych na giełdzie, a jego skład jest weryfikowany co kwartał, tak aby liczba spółek z jednego sektora gospodarki nie przekraczała pięciu. Jest najbardziej prestiżowym indeksem warszawskiej giełdy dobrze odzwierciedlającym zachowania akcji dużych spółek uważanych przez inwestorów za najmniej ryzykowne w długim okresie czasu.

Indeks mWIG40 jest skonstruowany podobnie jak WIG20, uwzględnia jednak czterdzieści średnich spółek giełdowych. Indeks mWIG40 charakteryzuje się większą zmiennością niż WIG20, co oznacza, że inwestując w spółki z tego sektora ponosimy większe ryzyko, w tym możliwość utraty znacznej części zainwestowanego kapitału.

Indeks sWIG80 to wskaźnik oparty na notowaniach 80 kolejnych spółek, które nie weszły do WIG20 i mWIG40. Jest indeksem małych spółek o niewielkim kapitale oznaczających się dużą zmiennością cen akcji.

WIG

WIG20

mWIG40

sWIG80

Istnieją dwie podstawowe metody analizy rynku akcji: analiza fundamentalna i analiza techniczna.

Analiza fundamentalna opiera się na ekonomicznych podstawach spółki i jej otoczenia. Przez fundament rozumie się w tym przypadku kondycję całej gospodarki i danego sektora oraz analizę finansowej sytuacji spółki. Uważa się, że im lepsza kondycja finansowa emitenta akcji, czyli spółki, tym wartość akcji będzie wyższa i większa szansa otrzymania wyższych dywidend.

Analiza techniczna opiera się na założeniach, że ceny akcji zmieniają się trendami. Na podstawie analizy zmian określany jest ogólny trend pomocny w decyzji zakupu, gdy jest on wzrostowy, i sprzedaży, gdy mamy do czynienia z trendem spadkowym.

Zyski na giełdzie osiąga się dzięki sprzedaży papierów wartościowych, których notowania wzrosły, lub dzięki dywidendom wypłacanym przez spółki, których akcje posiadamy. Jednak gra na giełdzie polegająca na zakupie i sprzedaży papierów wartościowych niesie duże ryzyko. Zmniejsza się ono, gdy indeksy giełdowe rosną. Mówi się wówczas, że na giełdzie panuje **hossa**. Gdy indeksy spadają, na giełdzie jest **bessa** i inwestowanie staje się bardzo ryzykowne.

Giełdy światowe ustalają własne indeksy giełdowe. W każdym państwie rynek ma swój wskaźnik uznawany za główny. W Stanach Zjednoczonych jest to Dow Jones Industrial na Wall Street w Nowym Yorku, we Francji - CAC 40 w Paryżu, w Wielkiej Brytanii - FTSE 100 w Londynie, w Niemczech - DAX we Frankfurcie.

Znaczna zmiana wskaźników na jednej z giełd może spowodować podobną zmianę na pozostałych, gdyż w dobie globalizacji gospodarki poszczególnych państw są ściślej ze sobą powiązane. Upadek firmy na jednym kontynencie może wywołać kłopoty finansowe przedsiębiorstw leżących w innej części świata, związanych wymianą handlową z tą firmą. Również poprawa sytuacji finansowej dużej ogólnoswiatowej firmy powoduje na ogół wzrost notowań kursów akcji tych spółek, które z nią współpracują.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie jest więc elementem szerszego rynku kapitałowego: europejskiego i światowego, a zmiany na rynkach światowych mają bezpośredni wpływ na wahania wskaźników giełdowych również na GPW.

Podsumowanie

- Po zakończeniu każdej sesji giełdowej publikowana jest ceduła zawierająca oficjalne informacje o cenach akcji.
- Analizę sytuacji przedsiębiorstwa ułatwiają między innymi wskaźniki: cena/zysk (C/Z) i cena/wartość księgową (C/Wk).
- Analizę zmian na rynku papierów wartościowych w Polsce umożliwiają wskaźniki - indeksy giełdowe. Najważniejsze z nich to: WIG, WIG20, mWIG40 oraz sWIG80.

Pytania i polecenia

1. Wyszukaj w internecie spółki, które mają największe i najmniejsze wskaźniki: cena/zysk i cena/wartość księgową. Odszukaj inne informacje o tych spółkach i opisz, z czego mogą wynikać tak duże różnice w wartości tych wskaźników.
2. Porównaj zmiany głównego wskaźnika WIG ze zmianami wskaźników na innych giełdach światowych w ciągu ostatniego roku.
3. Wyszukaj w internecie ten wskaźnik branżowy, który osiągnął największe wzrosty, oraz ten, który notował największe spadki w ciągu ostatniego miesiąca. Jakie przyczyny mogły spowodować te zmiany?

3.7. Zasady inwestowania

Aby powiększyć swoje zasoby finansowe, należy nie tylko regularnie wydużać czas pracy, ale także znaleźć też czas na swoją pracę. Sposobem na zwiększenie zaangażowania na pewien czas jest inwestycja. Inwestycja to zwrot wraz z zyskiem rekomendacji zaangażowania. Innymi sposobami inwestowania jest np. przykład: założenie lub rozwój przedsiębiorstwa, zakup instrumentów finansowych oferowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych, obligacji.

Celem inwestycji jest osiągnięcie wzrostu wartości kapitału, uzyskanie dywidend, czyli udziału w zysku przedsiębiorstwa. Jeśli akcje zainwestowaliśmy w przedsiębiorstwo, możemy rozumiane inwestycje można realizować zarówno jako inwestycje, które prowadzą do przedsiębiorstwa, jak i inwestycje, które prowadzą do prywatne chcące powiększyć swoje zasoby.

Inwestycje przedsiębiorstw prowadzą do powiększaniu składników majątku przedsiębiorstwa, na przykład poprzez remonty, modernizację lub zakup nowych maszyn.

Wyróżniamy trzy rodzaje inwestycji:

Inwestycje odtworzeniowe polegają na uzupełnieniu zużytego majątku przedsiębiorstwa, np. produkcji lub wykonywania usług. Inwestycje odtworzeniowe nie zastąpienie w odpowiednim czasie, a czasem nawet umożliwiają realizację przez firmę. Na przykład, jeżeli samochód, to może on ulec awarii, co uniemożliwia wykonywanie prac.

Inwestycje modernizacyjne polegają na wymianie maszyn w przedsiębiorstwie w celu zwiększenia ich efektywności. Przykładem może być zamontowanie nowych maszyn, które zwiększą zadowolenie klientów korzystających z usług.

Inwestycje rozwojowe są nowymi inwestycjami polegającymi na przykład na zakupie nowych maszyn, które będą bardziej oszczędne i wydajne. Zwiększy to w przyszłości efektywność inwestycji, ale może przynieść również korzyści.

Przedsiębiorstwa mające nadwyżki kapitałowe, kupując obligacje, mogą inwestować we własny rozwój.

